

bindelse, vedblivende kan have en virkelig Interesse i disse Spørgsmaal og kan møde den nye Lov med Forstaaelse? Hvis det ikke lykkes os at forme Loven saadan, vil det i Virkeligheden, hvis man nu gennemtvinger en Lov af denne Art, vise sig, at det bliver en Lov, som vil virke til stor Skade for Lærlingene, saa sandt som det er rigtigt, at den Lærling, som møder ude i Livet med den bedst mulige Uddannelse, derved vil have opnaaet en Værdi, som nok skal vise sig at være af allerstørste Betydning for ham. Og selv om der er adskillige Lærlinge, der i Lærlingetiden taler vredladent om deres Mestre, saa oplever man dog meget ofte, naar man træffer de samme Lærlinge senere, naar de er blevet Svende, at høre, at de finder Anledning til at takke Mesteren, der har vist dem virkelig Interesse og har holdt dem til.

Ministerens mente, at det var urigtigt, naar jeg havde talt om en Kommission, og han var ikke særlig stemt for en saadan. Dertil vil jeg sige, at deri er Ministeren og jeg saamænd ikke uenige; men jeg mener, der er visse specielle Spørgsmaal, der egner sig til at forberedes gennem et Udvalg, hvis man ikke holder af dette mere højtidelige Ord: Kommission. Nu spurgte Ministeren, hvorfor jeg ikke for 15 Aar siden nedsatte et saadant Udvalg. Medens jeg var Minister, gennemførte jeg en lang Række sociale Love af meget stor Rækkevidde, alt kunde jeg naturligvis ikke overkomme at forme som Lovforslag og indbringe i Rigsdagen. Men der er siden sket det, at vi har haft flere radikale Ministerier og har haft en ny Omgang af et radikalt-socialistisk Ministerium, før vi fik Forslag til en ny Lærlingelov frem. Der er gaaet mange Gange de 4 Aar, jeg var Minister, i hvilken Tid man kunde have forberedt denne Sag.

Det, jeg har dvælet ved, er ikke dette, at jeg synes, det er for tidligt, at vi nu i 1919 beskæftiger os med en Lærlingelov. Aldeles ikke — baade jeg og mit Parti vilde gerne have beskæftiget os med en Revision af Lærlingeloven for adskillige Aar siden —, men det er dette, at naar man optager Spørgsmaalet og lægger det paa Rigsdagens Bord, er det naturligt, at selve Sagen bliver ordentlig forberedt inden Fremsættelsen. Der er for mig noget bagvendt i, at man, naar man har haft en Lov gældende i 30 Aar, saa sender Bud den 9. Februar og siger: Vil I komme den 11. og udtale jer om, hvordan denne Lov skal formes, for om nogle Dage skal Lovforslaget

frem sættes for Rigsdagen. Naar man har kunnet leve under en Lov i saa mange Aar, og naar man har kunnet sidde som Minister i adskillige Aar uden at røre ved en saadan Lov, kunde man saamænd godt give de Maaneder, som skal til for at forberede Sagen saa omhyggeligt som muligt. Med Hensyn til adskillige Spørgsmaal vilde det have været lettere for Ministeren at tillæggelægge et Forhandlingsgrundlag, man fra alle Sider kunde have modtaget med stor Tilfredshed, hvis Sagen var forberedt omhyggeligere. Nu er der naturligvis adskillige Spørgsmaal, Ministeren har rørt ved, hvorom der maa være principielt forskellige Synsmaader; det ligger i Sagens Natur, eftersom Ministeren i adskillige af disse Spørgsmaal staar paa et meget udpræget og ensidigt Standpunkt. Men naar Ministeren vil være forhandlingsvillig — og jeg synes, der gik en vis forhandlingsvillig Tone gennem hans Udtalelser —, er der ikke noget til Hinder for, at vi kan mødes og forhandle os til Rette og faa et Resultat ud deraf.

Ministeren udtalte, at Lærlingenes Bydrengsevirkning maatte ikke være for fremtrædende i Uddannelsen. Det har Ministeren saa sandt Ret i; Lærlingene bør selvfølgelig kun rent undtagelsesvis benyttes som Bydreng. Men ogsaa paa det Omraade er der ganske sikkert sket overordentlig store Fremskridt.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Lærlingenes Stilling til Foreningslivet sagde jeg, at jeg synes, det var for højtideligt at optage noget derom positivt i en Lov. Derimod mente jeg, at man skulde ganske i Almindelighed have den Opfattelse, at der burde ikke i en Kontrakt findes noget Forbud mod, at Lærlinge deltog i Foreningslivet. Jeg finder det urigtigt at sætte et saadant Forbud ind i en Kontrakt og mener ogsaa, at det er uklogt at gøre det. Ministeren sagde, at jeg havde Sympati for, at den tekniske Uddannelse ikke foregik for sent paa Aftenen. Det er rigtigt, det understreger jeg.

Hvad jeg har imod dette Forslag, er, at der er intet som helst oplyst om, hvorledes man tænker sig det gennemført. Hvis vi tænker os dette Lovforslag gennemført med den Høj og Hast, der undertiden er over vort Arbejde paa Rigsdagen, hvor vi gennemfører Love fra Morgen til Aften, vil i Virkeligheden ingen af os, der har stemt for det, kunne vide, om Bestemmelserne praktisk kan udføres, og om det ikke bliver til Skade for Lærlin-